

CHĂM SÓC TRẺ BỆNH TAY CHÂN MIỆNG NẶNG

ĐDCK1. LÊ THỊ UYÊN LY – Bệnh viện Nhi Đồng 1

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tình

NỘI DUNG

I ĐẠI CƯƠNG

II NHẬN ĐỊNH

III CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 2

IV CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 3 – 4

V KẾT LUẬN

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tình

NỘI DUNG

I ĐẠI CƯƠNG

II NHẬN ĐỊNH

III CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 2

IV CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 3 – 4

V KẾT LUẬN

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc đất nước

ĐẠI CƯƠNG

**Tác nhân thường gặp:
Coxsackie virus & EV71**

Lây qua đường tiêu hóa,
dễ thành dịch

Não bộ:
Viêm não – màng não

Tim mạch:
Viêm cơ tim

Phổi:
Phù phổi cấp

Tử vong nhanh chóng nếu không phát hiện và xử trí kịp thời.

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

Hướng dẫn bệnh tay chân miệng BYT 2024

HƯỚNG DẪN CHẨN ĐOÁN, ĐIỀU TRỊ BỆNH TAY CHÂN MIỆNG

(Ban hành kèm theo Quyết định số 2554/QĐ-BYT ngày 19 tháng 7 năm 2011 của Bộ trưởng Bộ Y tế)

2012 HƯỚNG DẪN

Chẩn đoán, điều trị bệnh tay - chân - miệng

(Ban hành kèm theo Quyết định số 1003/QĐ-BYT ngày 30 tháng 3 năm 2012 của Bộ trưởng Bộ Y tế)

CẨM NANG CHẨN ĐOÁN & XỬ TRÍ BỆNH TAY CHÂN MIỆNG Ở TRÉ EM

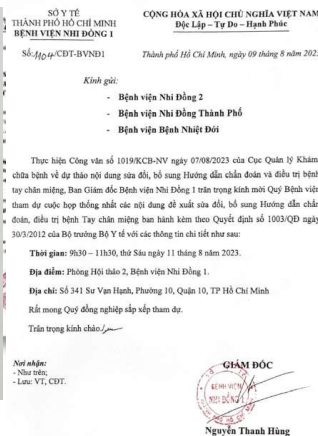
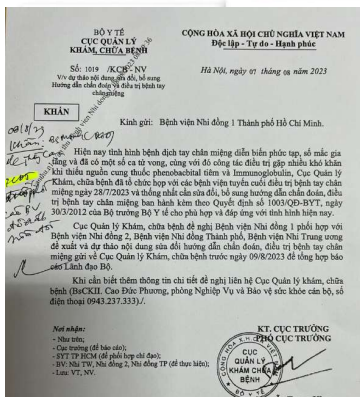
(Tài liệu đã được Hội đồng chuyên môn của Bộ Y tế nghiệm thu)

- 2012 -

THÁNG 03-2012

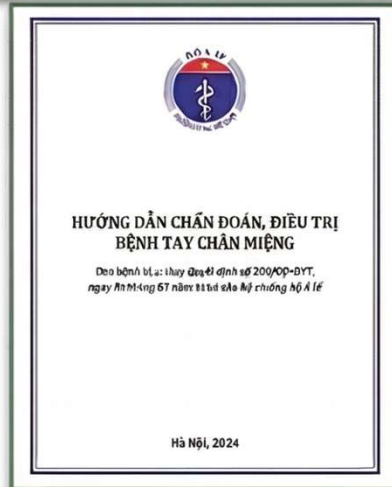
- Phác đồ TCM-2012 Bộ Y tế
- Tài liệu tốt, chuẩn: thực hành / giảng dạy TCM
- Đã cứu sống nhiều BN

Kinh nghiệm + Y văn

HƯỚNG DẪN CHẨN ĐOÁN, ĐIỀU TRỊ BỆNH TAY CHÂN MIỆNG

(Ban hành kèm theo Quyết định số 292/QĐ-BYT, ngày 06 tháng 02 năm 2024 của Bộ trưởng Bộ Y tế)

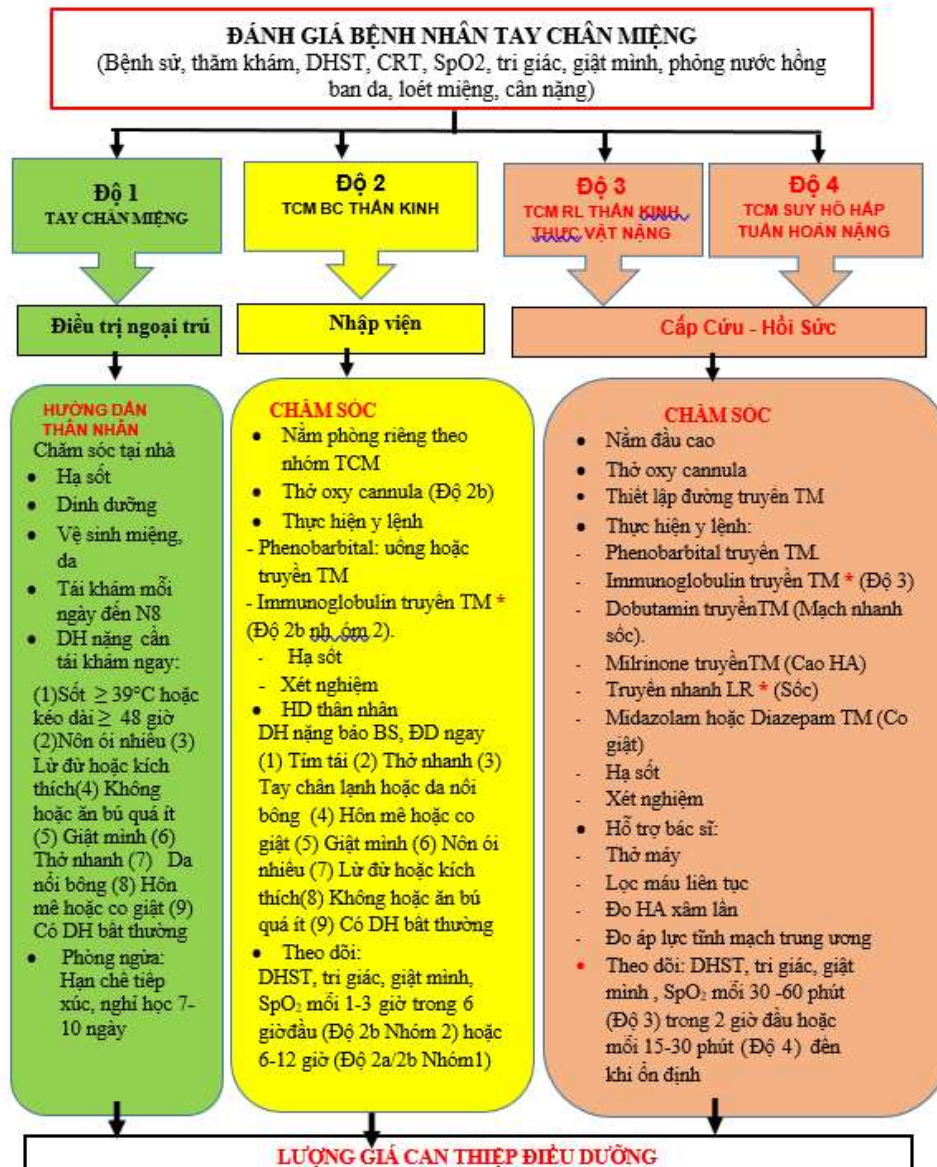

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

Phụ lục 3

Lưu đồ chăm sóc bệnh tay chân miệng BYT 2024

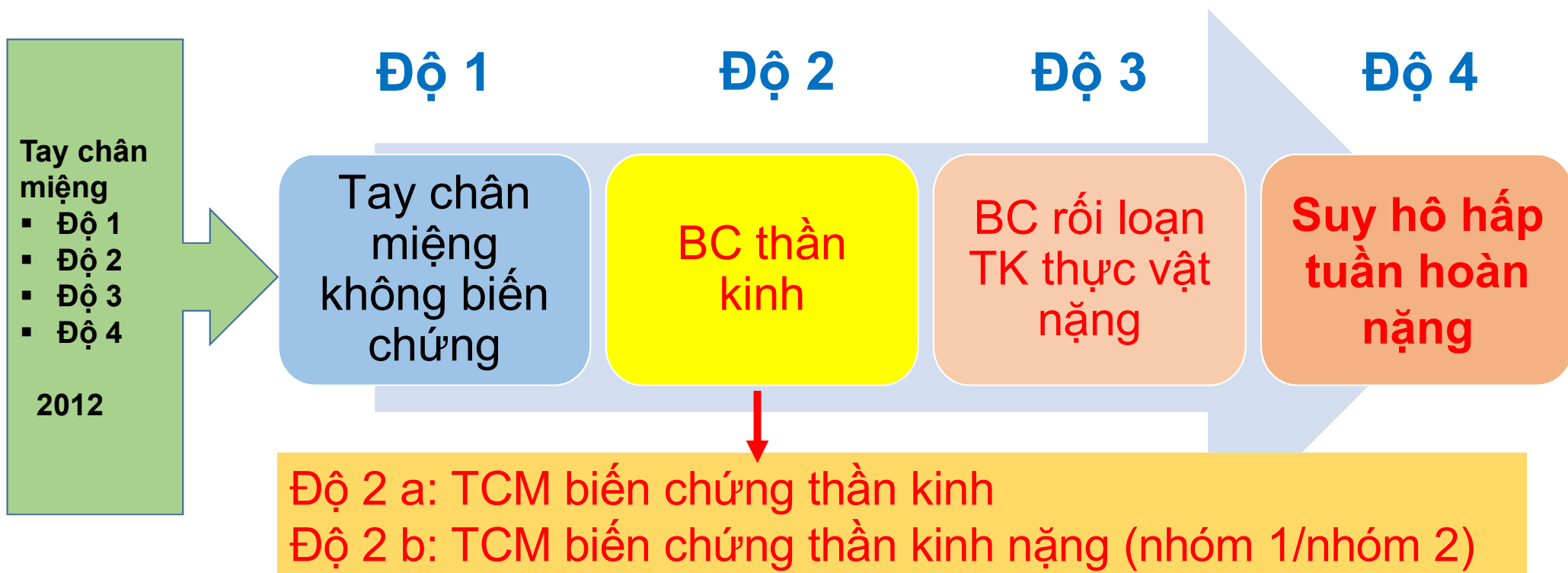

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc đất nước

Phân độ bệnh tay chân miệng

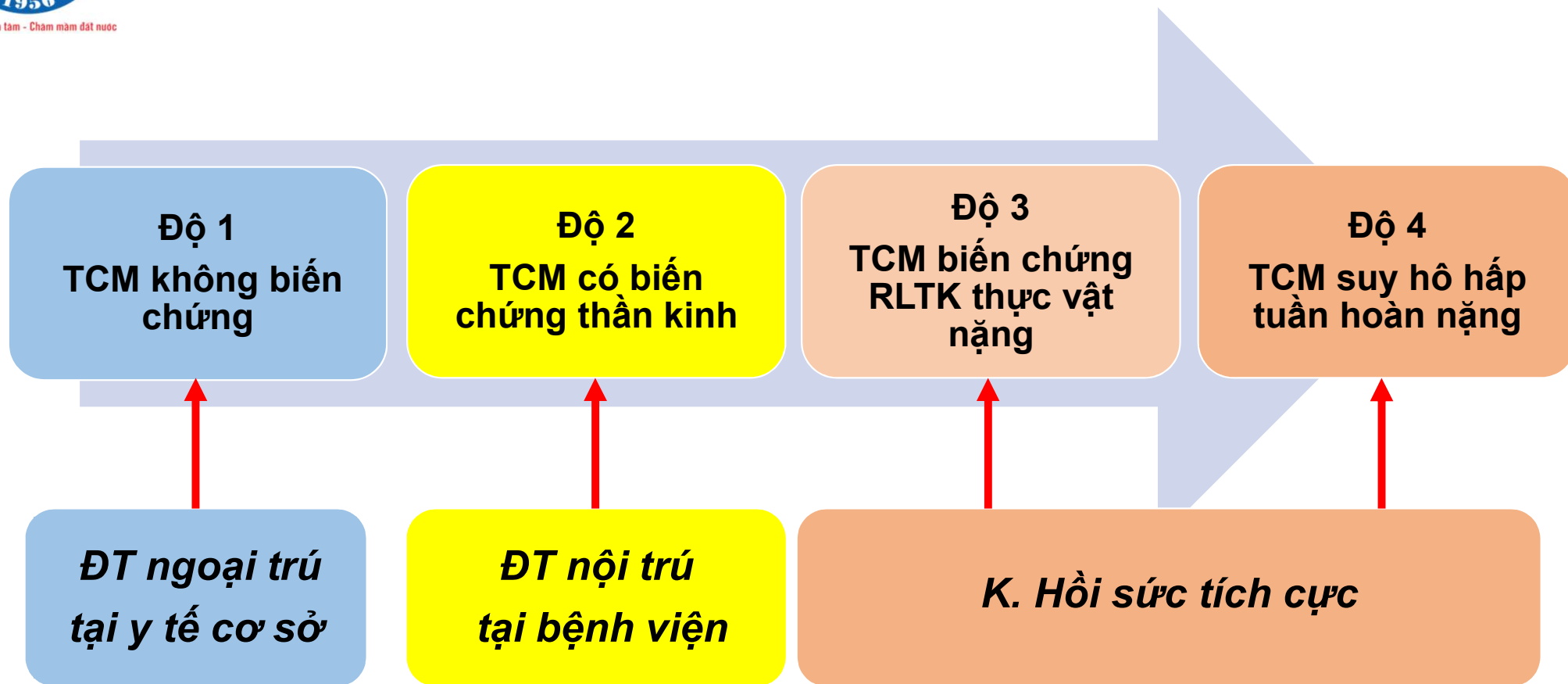
Diễn tiến TCM nhanh 24-72 giờ

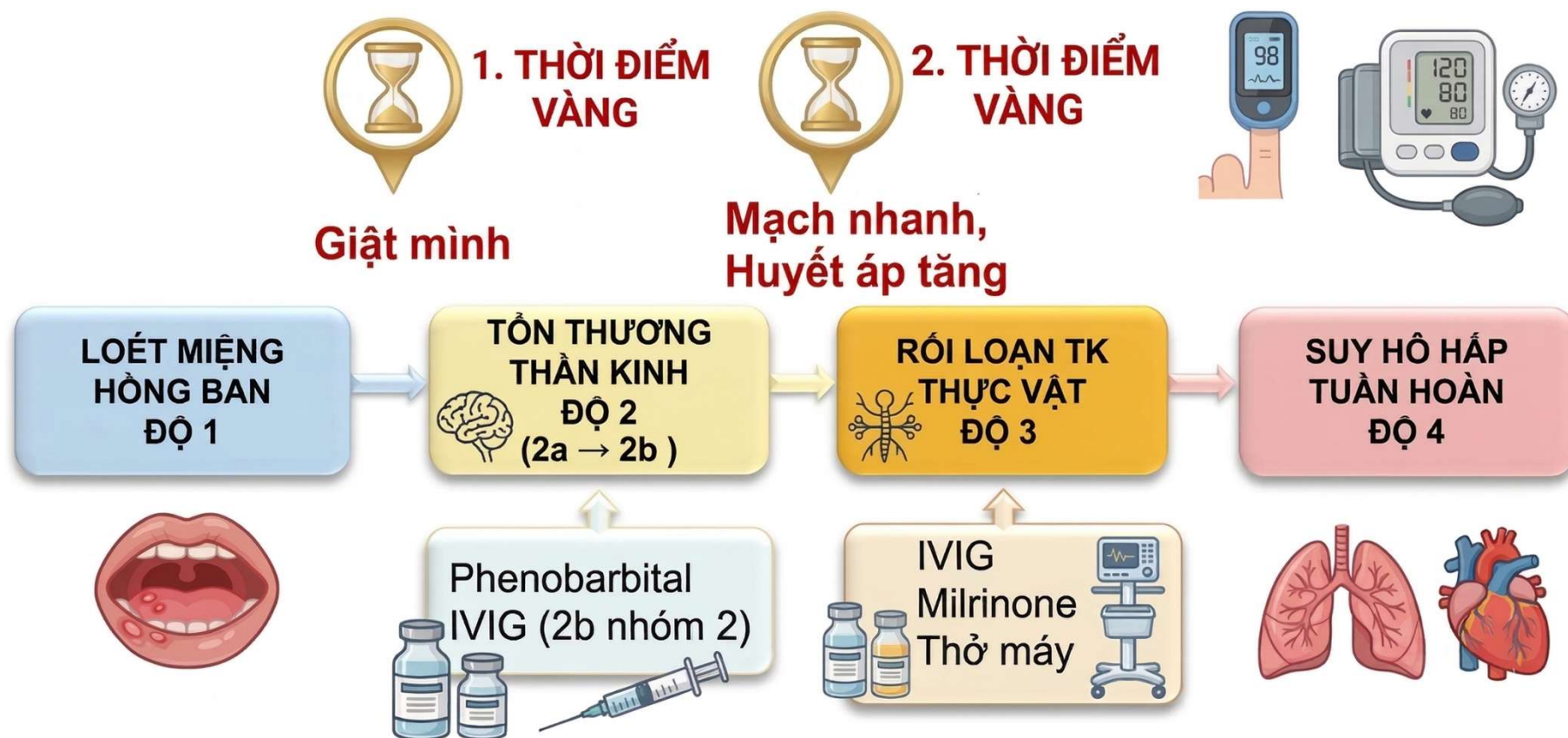

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc đất nước

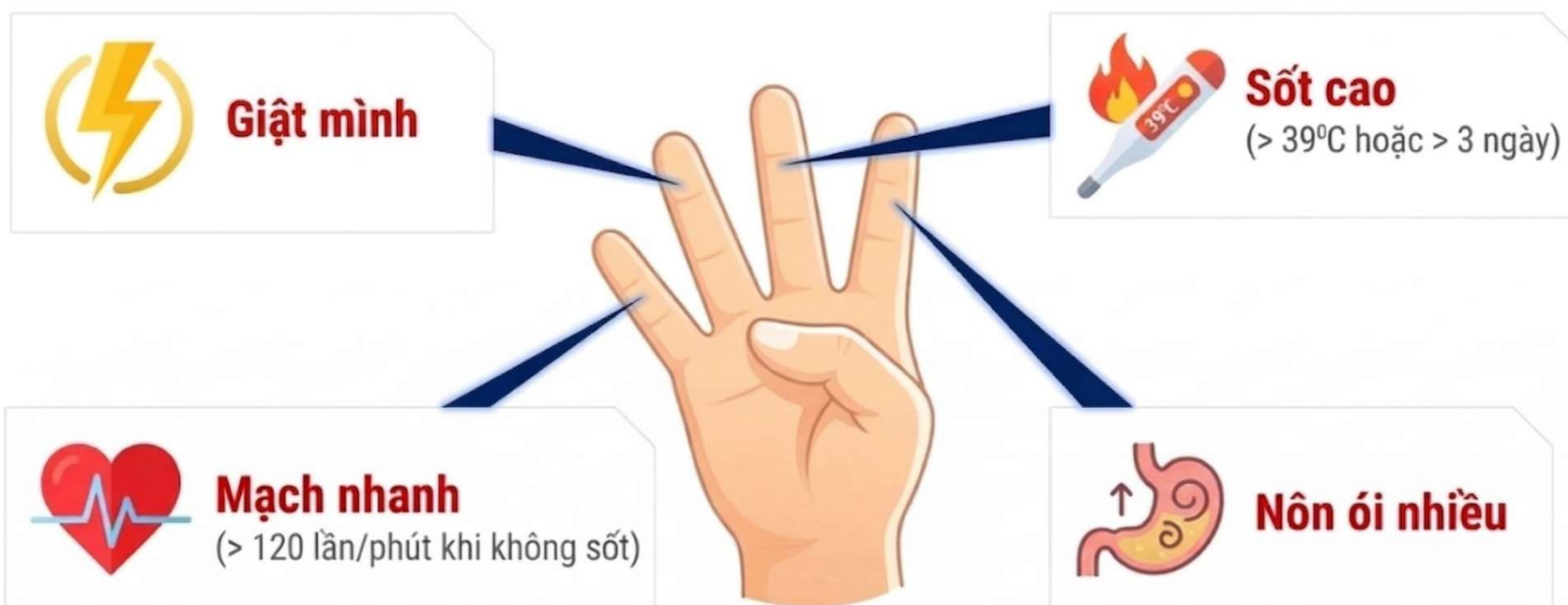
Điều trị tay chân miệng theo phân độ

Thời điểm vàng điều trị TCM - Chìa khóa giảm tử vong TCM

“Radar” Cảnh báo sớm: 4 Dấu hiệu Chuyển độ Nặng

Phát hiện 1 trong 4 dấu hiệu → Báo Cáo Bác Sĩ Ngay Lập Tức!

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tình

NỘI DUNG

I ĐẠI CƯƠNG

II NHẬN ĐỊNH

III CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 2

IV CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 3 – 4

V KẾT LUẬN

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc đất nước

Đánh giá tình trạng người bệnh tay chân miệng

Hỏi bệnh

1. Ngày bắt đầu sốt, mức độ sốt nếu có
2. Ngày bắt đầu nổi bóng nước hồng ban ở da, loét miệng nếu có
3. Triệu chứng lừ đừ, co giật
4. Co giật mình lúc ngủ hoặc lúc thức, số cơn
5. Nôn ói số lần
6. Ăn uống ít, lượng ăn và uống
7. Thuốc đang điều trị
8. Tiếp xúc với trẻ bệnh tay chân miệng: nhà, trường học
9. Tiền sử dị ứng thuốc

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc đất nước

Đánh giá tình trạng người bệnh tay chân miệng

Khám bệnh

- DHST, độ bão hòa oxy
- Tri giác theo 4 mức độ AVPU
- Tìm DH bóng nước hồng ban
- Tìm DH loét họng
- DH da nổi bông

Mức độ tri giác	Dấu hiệu
A	Tỉnh táo
V	Trả lời câu hỏi
P	Đáp ứng với kích thích đau
U	Hôn mê

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tình

Đánh giá tình trạng người bệnh tay chân miệng

Khám bệnh

- Cơn giật mình lúc khám bệnh nếu có
- Dấu hiệu run chi, yếu liệt chi, run giật nhãn cầu
- Hô hấp: NT, kiểu thở, tím tái, khó thở, độ bão hòa oxy (SpO_2).

Tuổi	Thở nhanh
< 2 tháng	≥ 60 lần/phút
2 - 11 tháng	≥ 50 lần/phút
1 - 5 tuổi	≥ 40 lần/phút
5 - 12 tuổi	≥ 30 lần/phút
> 12 tuổi	≥ 20 lần/phút

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tình

Đánh giá tình trạng người bệnh tay chân miệng

Khám bệnh

- Tim mạch: M, nhịp mạch, chi ấm hay lạnh, CRT, huyết áp.
Nhịp tim và huyết áp trẻ em bình thường theo tuổi

Tuổi	Nhịp tim (lần/phút)	HA tâm thu (mmHg)
< 1 tuổi	110 – 160	70 – 90
1 – 2 tuổi	100 – 150	80 – 95
2 – 5 tuổi	95 – 140	80 – 100
5 – 12 tuổi	80 – 120	90 – 110
> 12 tuổi	60 – 100	100 – 120

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

NỘI DUNG

I ĐẠI CƯƠNG

II NHẬN ĐỊNH

III CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 2

IV CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 3 – 4

V KẾT LUẬN

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

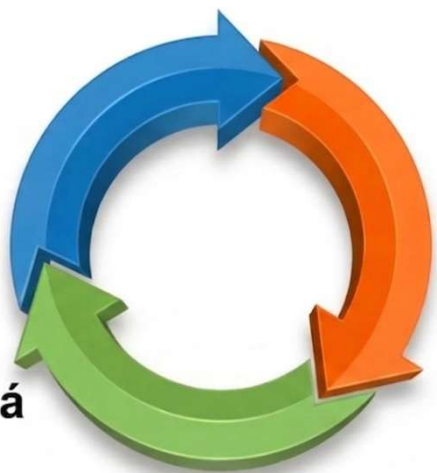
Phụ lục 3

Lưu đồ chăm sóc điều dưỡng bệnh TCM

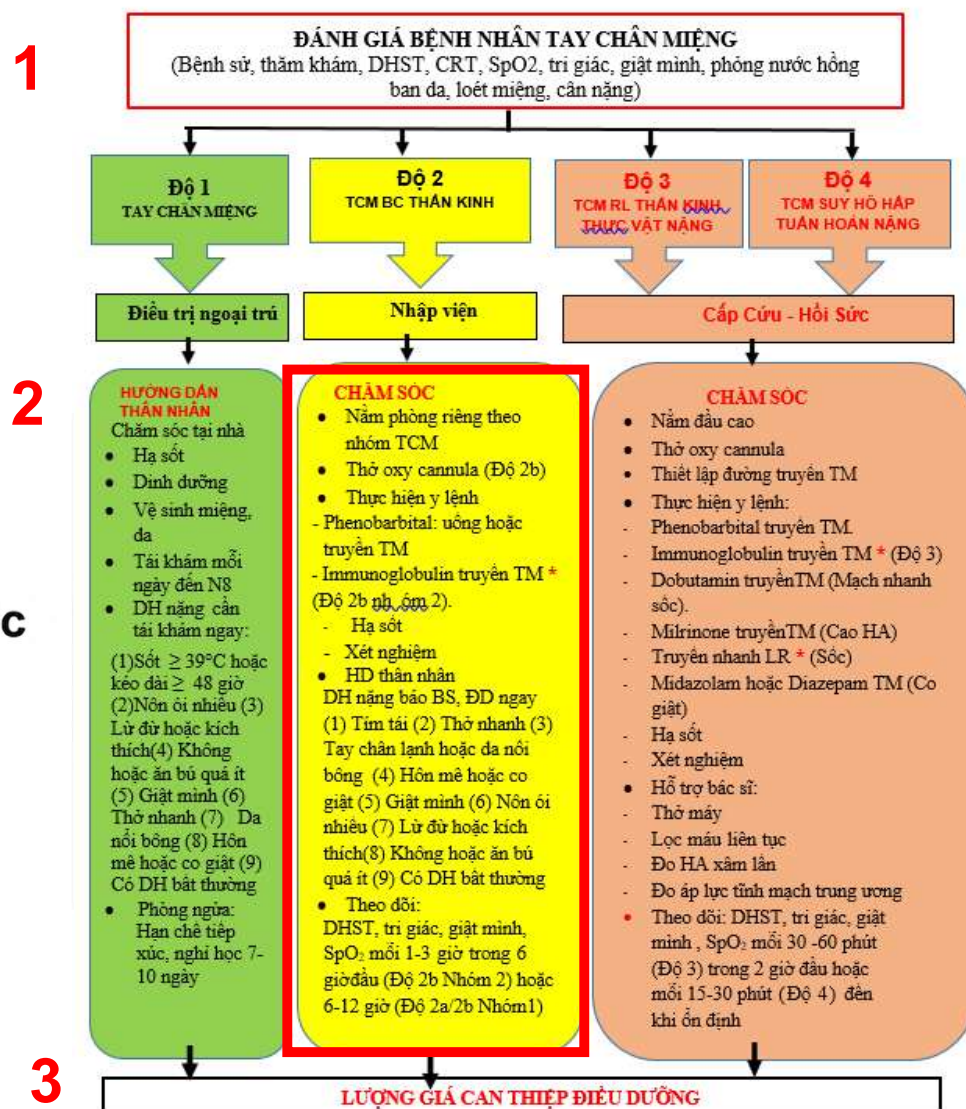
1. Đánh giá

2. Chăm sóc

3. Lượng giá

Phụ lục 3: LƯU ĐỒ CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

Chăm sóc bệnh TCM có biến chứng thần kinh (độ 2)

CHĂM SÓC

- Nằm phòng riêng theo nhóm TCM
- Thở oxy qua cannula (2b)
- Thực hiện y lệnh:
 - Phenobarbital: uống / truyền TM
 - **γ-globulin** truyền TM (2b nhóm 2)
 - Xét nghiệm

**Immunoglobulin
truyền TM chậm
→ ↓ Run TT**

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

Chăm sóc bệnh TCM có biến chứng thần kinh (độ 2)

Phân độ	Chỉ Định IVIG?	Liều Lượng & Thời Gian
Độ 2a	(-) Không dùng	
Độ 2b Nhóm 1	(-) Không dùng	
Độ 2b Nhóm 2	(+) Có chỉ định	1g/kg (1 liều duy nhất) - Truyền TM 6-12 giờ
Độ 3	(+) Có chỉ định	1g/kg (1 liều duy nhất) - Truyền TM 6-12 giờ
Độ 4	(±) Xem xét khi ra sốc	

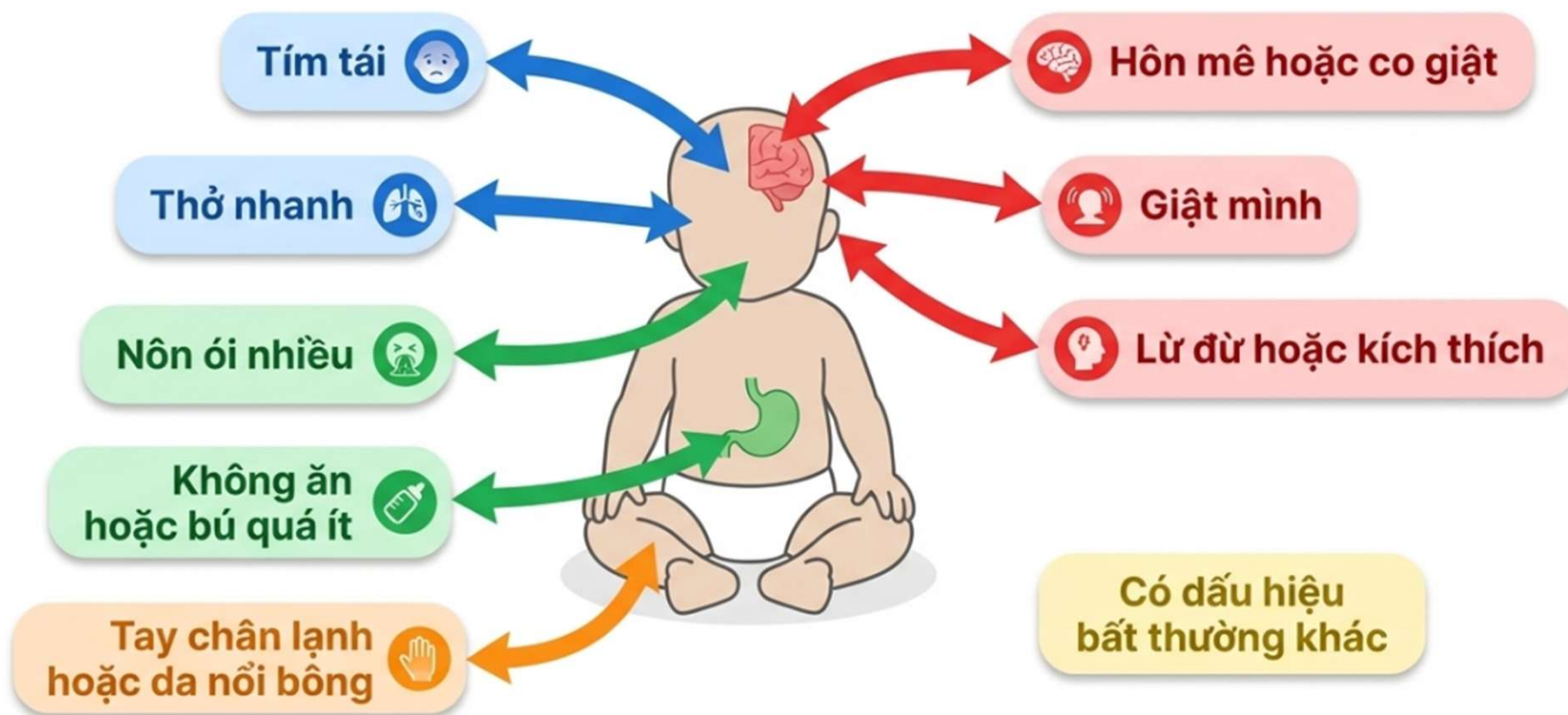

CHÚ Ý TỐC ĐỘ:
Truyền TM chậm ->
Theo dõi sát dấu hiệu
Run TT

Chăm sóc bệnh TCM có biến chứng thần kinh (độ 2)

Hướng dẫn thân nhân

Dấu hiệu nặng cần báo Bác sĩ, Điều dưỡng ngay lập tức.

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

Chăm sóc bệnh TCM có biến chứng thần kinh (độ 2)

Theo dõi

1	Theo dõi DHST, tri giác, giật mình, SpO2
2	Độ 2a / 2b Nhóm 1: Mỗi 8 - 12 giờ
3	Độ 2b Nhóm 2: Mỗi 1 - 3 giờ (trong 6 giờ đầu)

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tình

Đo và theo dõi độ bão hoà Oxy tất cả TCM nhập viện

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

NỘI DUNG

I ĐẠI CƯƠNG

II NHẬN ĐỊNH

III CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 2

IV CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 3 – 4

V KẾT LUẬN

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tình

Phụ lục 3

Lưu đồ chăm sóc điều dưỡng bệnh TCM

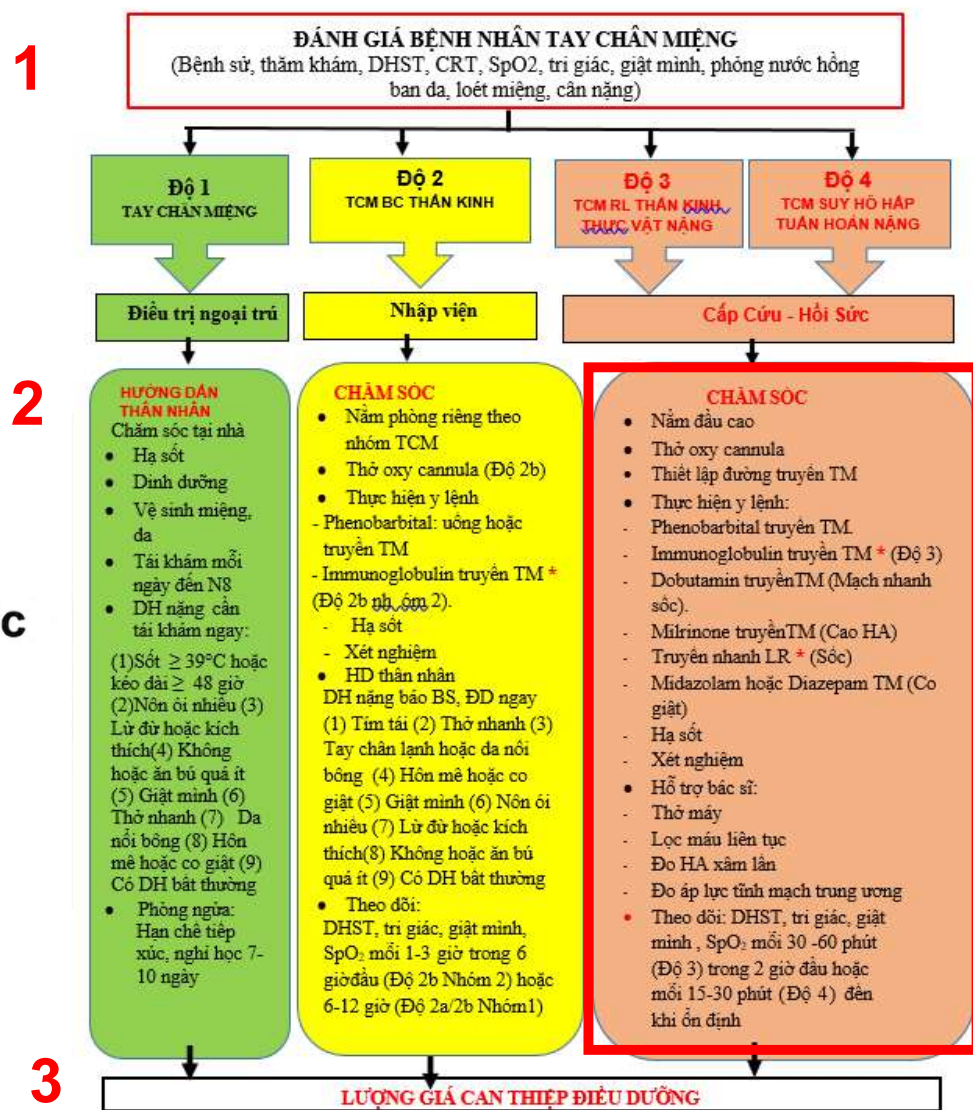

1. Đánh giá

2. Chăm sóc

3. Lượng giá

Phụ lục 3: LƯU ĐỒ CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG

CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG NẶNG ĐỘ 3 – 4

Thực hiện y lệnh

IVIG

Truyền TM khi có rối loạn TKTV nặng

Vận mạch

Dobutamin truyền TM
(mạch nhanh).
Milrinone truyền TM (cao HA).

Chống sốc

Truyền nhanh
Lactate Ringer

An thần / Co giật

Midazolam hoặc
Diazepam truyền TM.
Phenobarbital truyền TM.

Hỗ trợ

Hạ sốt tích cực &
Lấy máu xét
nghiệm khẩn

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG NẶNG ĐỘ 3 – 4

ĐỘ 3

ĐỘ 4

Mỗi 1 GIỜ
(trong 6 giờ đầu)

Mỗi 15 - 30 PHÚT
(đến khi ổn định)

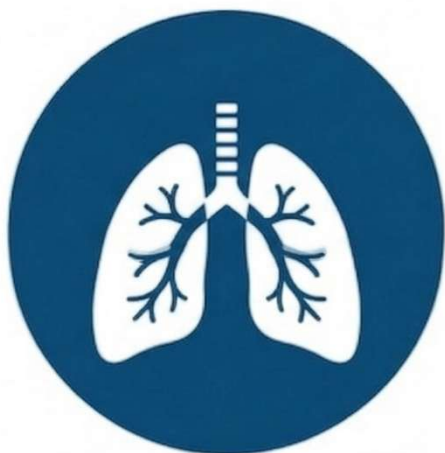
Theo dõi sát: Tri giác, Giật mình. Mặc Monitor theo dõi liên tục dấu hiệu sinh tồn và SpO2

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc đất nước

CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG NẶNG ĐỘ 3 – 4

Hỗ trợ bác sĩ

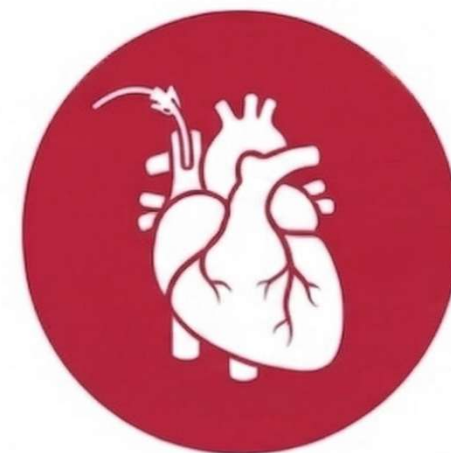
Thở máy

Lọc máu liên tục (CRRT)

**Đo Huyết áp
Xâm lấn**

**Đo Áp lực Tĩnh
mạch Trung
ương (CVP)**

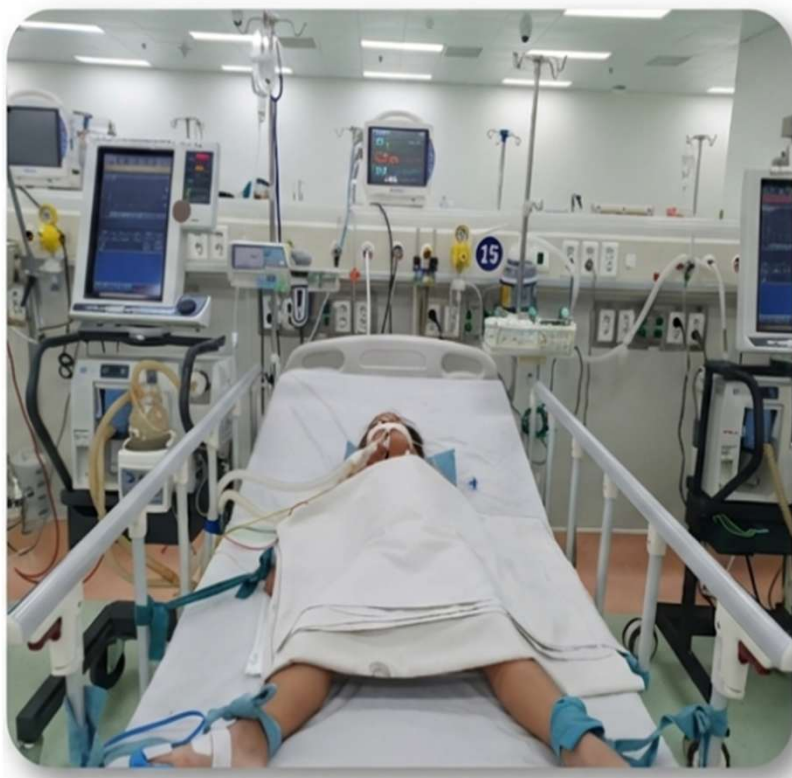
Chăm sóc tay chân miệng thở máy

1. Cố định an toàn

Cố định ống Nội khí quản chắc chắn. Bắt buộc cố định tay chân bệnh nhi để tránh tụt ống.

3. Thông thoáng đường thở

Hút đàm qua ống NKQ ngay khi có dấu hiệu ứ đọng.

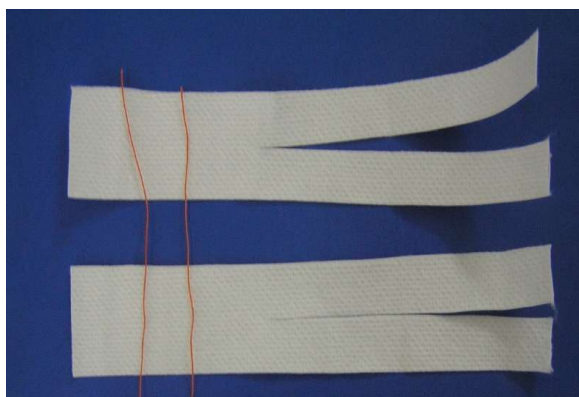
2. Đánh giá an thần

Theo dõi sát mức độ an thần và đáp ứng của bệnh nhi với máy thở (chống máy).

4. Kiểm soát thiết bị

Kiểm tra liên tục hoạt động, thông số và xử trí các báo động (alarms) của máy thở.

Cố định nội khí quản

Dán miếng 1

Dán miếng 2

Dán miếng 3

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc đất nước

Chăm sóc tay chân miệng lọc máu

✓	Theo dõi sát DHST: Đặc biệt lưu ý NHIỆT ĐỘ ❄️
✓	Theo dõi liên tục hoạt động của máy lọc máu.
✓	Phát hiện và xử trí kịp thời các BÁO ĐỘNG .
✓	Thực hiện y lệnh xét nghiệm đông máu: aPTT hoặc Anti-Xa.

BN 6,5th tay chân miệng độ IV, lọc máu

Tình trạng nhập viện: **Sốt 38.5°C**, Mạch nhanh **200 l/p** (nhẹ), HA tụt **80/60 mmHg**.
Chi mát, da nổi bông.

Can thiệp: Đặt NKQ, chuyển Khoa Hồi sức Tích cực **lọc máu**.

Kết quả: Rút NKQ thành công -> **Thở NCPAP** -> **Thở Oxy cannula**. Trẻ hồi phục.

Thầy thuốc tận tâm - Chăm măm dất nước

BN 3 tuổi tay chân miệng độ IV, lợc máu

TÓM TẮT ĐIỀU TRỊ

Thử thách: Cai máy thở thất bại nhiều lần

Thời gian điều trị: > 3 tháng

Vật lý trị liệu: Hô hấp, Phản xạ nuốt, và Vận động.

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tình

NỘI DUNG

I ĐẠI CƯƠNG

II NHẬN ĐỊNH

III CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 2

IV CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG ĐỘ 3 – 4

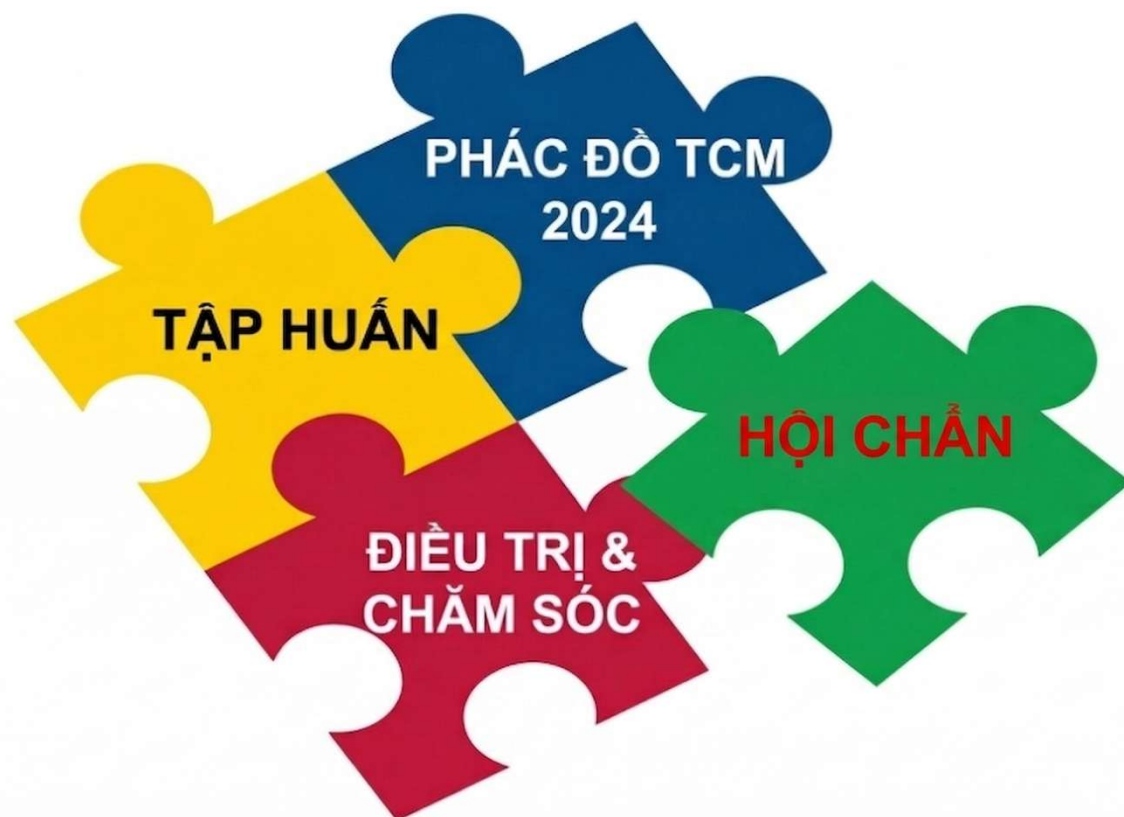
V KẾT LUẬN

Thầy thuốc tận tâm - Chăm măm đất nước

PHÁC ĐỒ TAY CHÂN MIỆNG BYT 2024

Nhiều trẻ em Việt Nam TCM sẽ được cứu sống

Save the Children

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc tận tâm

Phụ lục 3

Lưu đồ chăm sóc điều dưỡng bệnh TCM

1. Đánh giá

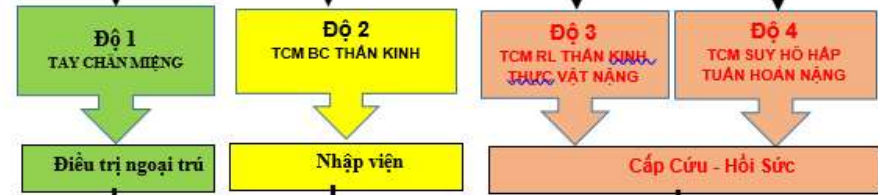
2. Chăm sóc

3. Lượng giá

Phụ lục 3: LƯU ĐỒ CHĂM SÓC BỆNH TAY CHÂN MIỆNG

1

ĐÁNH GIÁ BỆNH NHÂN TAY CHÂN MIỆNG
(Bệnh sử, thăm khám, DHST, CRT, SpO₂, tri giác, giạt minh, phỏng nước hồng ban da, loét miệng, cân nặng)

2

HƯỚNG DẪN THÂN NHÂN
Chăm sóc tại nhà

- Hạ sốt
- Dinh dưỡng
- Vệ sinh miệng, da
- Tái khám mỗi ngày đến N8
- DH nặng cần tái khám ngay:

(1) Sốt $\geq 39^{\circ}\text{C}$ hoặc kéo dài ≥ 48 giờ
(2) Nôn ói nhiều
Lưu trữ ho
thích (4) Không
hoặc ăn bú
(5) Giạt minh
Thở nhanh (8) Không
nổi bóng (8) Không
mê hoặc cơ gi
Có DH bất thường

- Phòng ngừa:
Hạn chế tiếp xúc, nghỉ học 7-10 ngày

CHĂM SÓC

- Nằm phòng riêng theo nhóm TCM
- Thở oxy cannula (Độ 2b)
- Thực hiện y lệnh:
 - Phenobarbital: uống hoặc truyền TM
 - Immunoglobulin truyền TM* (Độ 2b nhóm 2):
 - Hạ sốt
 - Xét nghiệm

Theo dõi:
DHST, tri giác, giạt minh, SpO₂ mỗi 1-3 giờ trong 6 giờ đầu (Độ 2b Nhóm 2) hoặc 6-12 giờ (Độ 2a/2b Nhóm 1)

CHĂM SÓC

- Nằm đầu cao
- Thở oxy cannula
- Thiết lập đường truyền TM
- Thực hiện y lệnh:
 - Phenobarbital truyền TM
 - Immunoglobulin truyền TM* (Độ 3) Mạch nhanh
 - HA
 - TM (Co
- Hỗ trợ bác sĩ:
 - Thở máy
 - Lọc máu liên tục
 - Đo HA xâm lấn
 - Đo áp lực tĩnh mạch trung ương
- Theo dõi: DHST, tri giác, giạt minh, SpO₂ mỗi 30-60 phút (Độ 3) trong 2 giờ đầu hoặc mỗi 15-30 phút (Độ 4) đến khi ổn định

Tại PK và khoa ĐT cần có Lưu đồ chăm sóc TCM

3

LƯỢNG GIÁ CAN THIỆP ĐIỀU DƯỠNG

Thầy thuốc tận tâm - Chăm sóc đất nước

Xin cảm ơn!